

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 517/2020-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť Ing. JUDr. Bohumila Husťáka, súdneho exekútora, exekútorský úrad, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735, zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova s. r. o., Bajzova 2, Košice, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prejednanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 5171/2014 a jeho uznesením z 26. februára 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť Ing. JUDr. Bohumila Husťáka o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. mája 2020 doručená ústavná sťažnosť Ing. JUDr. Bohumila Husťáka, súdneho exekútora, exekútorský úrad, Žriedlová 3, Košice, IČO 17 072 735 (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy základného práva na prejednanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Er 5171/2014 (ďalej len „napadnutý postup“) a jeho uznesením z 26. februára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako súdny exekútor na základe návrhu oprávnených z 1. októbra 2014 (maloletí zastúpení matkou ako zákonnou zástupkyňou) vykonával podľa poverenia okresného súdu z 29. októbra 2014 exekúciu na vymoženie výživného na základe exekučného titulu, ktorým je vykonateľný rozsudok okresného súdu č. k. 19 P 253/2013-35 z 29. januára 2014. Na návrh oprávnených zastúpených ich zákonnou zástupkyňou bola napadnutým uznesením okresného súdu zastavená exekúcia a povinný (otec maloletých) bol zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi trovy exekúcie v sume 54,22 €.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namietal, že okresný súd sa v napadnutom uznesení nezaoberal preddavkom na trovy exekúcie, ktorý bol sťažovateľovi priznaný v sume 66,38 € (ďalej len „preddavok“). Keďže zastavenie predmetnej exekúcie navrhli

oprávnení prostredníctvom ich zákonnej zástupkyne, podľa názoru sťažovateľa mal okresný súd aplikovať § 203 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), a preto na náhradu trov exekúcie mali byť zaviazaní oprávnení. Sťažovateľ poukázal aj na tú skutočnosť, že o návrhu na zastavenie exekúcie bolo okresným súdom rozhodnuté až po takmer 4 rokoch.

4. Sťažovateľ tiež zastáva názor, že konaním okresného súdu došlo k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania ako základnej zásady civilného procesu, pretože o náhrade trov exekúcie rozhodoval priamo sudca okresného súdu. Rozhodnutie sudcu o nepriznaní trov (ide zjavne o chybu v písaní, keďže v predmetnej exekúcii sťažovateľovi boli priznané trovy exekúcie, pozn.) malo za následok odňatie možnosti podať opravný prostriedok proti napadnutému uzneseniu, keďže odvolanie nie je prípustné. Ak vo veci priznania trov exekúcie rozhoduje vyšší súdny úradník, proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť podľa § 239 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Vo výroku o priznaní trov exekúcie sa priamo vyčíslila aj výška trov, čo je zásadne v kompetencii vyššieho súdneho úradníka.

5. Podľa sťažovateľa *„k porušeniu práva sťažovateľa došlo najmä nesprávnym rozhodnutím súdu o trovách exekúcie ako aj tým, že o samotnom zastavení exekúcie rozhodoval súd takmer štyri roky, čím došlo k zásadným prieťahom v konaní. Uvedeným postupom a rozhodovaním bolo porušené právo sťažovateľa vlastníť majetok a bolo zasiahnuté do jeho majetkových práv.“*

6. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených práv napadnutým uznesením okresného súdu. Sťažovateľ ďalej žiada zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Okrem toho sa sťažovateľ domáha aj náhrady trov právneho zastúpenia v sume 450,29 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantné ustanovenia právnych prepisov

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

13. Podľa čl. 20 ods. 4 ústavy vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

14. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

17. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

18. Podľa § 243h ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 1. apríla 2017 ak tento zákon v § 243i až § 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

19. Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena a náhrady určené podľa tohto zákona o daň z pridanej hodnoty.

20. Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku náklady podľa § 196 uhrádza povinný.

21. Podľa § 197 ods. 2 a 3 Exekučného poriadku exekútor môže požadovať od oprávneného primeraný preddavok na odmenu a na náhradu hotových výdavkov. Platiteľom preddavku podľa odseku 2 je súd, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom.

22. Podľa § 200 ods. 5 Exekučného poriadku ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

23. Podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie.

24. Podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený. To neplatí, ak ide o vykonanie exekúcie na vymoženie pohľadávky na výživnom. V takomto prípade znáša trovy exekúcie súd; súd nemá právo na náhradu trov exekúcie, ktoré platil.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.A K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

25. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím

príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

25.1 Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

25.2 K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, čiže ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

26. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti orgánov verejnej moci vo veciach patriacich do ich právomoci.

26.1 Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k orgánom verejnej moci nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu orgán verejnej moci vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09).

26.2 Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

27. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

28. Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

29. Súčasťou obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia (napr. II. ÚS 209/04, III. ÚS 95/06, III. ÚS 206/07), t. j. na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

30. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

31. Sťažovateľ v sťažnostnej argumentácii namietal, že v napadnutom uznesení sa okresný súd nezaoberal priznaným preddavkom na trovy exekúcie. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 203 ods. 2 Exekučného poriadku. Podľa tohto ustanovenia ak z dôvodu nemajetnosti povinného okresný súd zastavil exekúciu, predmetom ktorej malo byť vymáhanie výživného, súdnemu exekútorovi platí trovy exekúcie štát. Štát zároveň v takomto prípade nemá právo na vrátenie preddavku (ide totiž o trovy exekúcie platené štátom), preto okresný súd je povinný výšku preddavku zohľadniť pri rozhodovaní o trovách exekúcie súdnemu exekútorovi. V predmetnej exekúcii je zrejmé, že táto nebola zastavená z dôvodu nemajetnosti povinného, ale na základe návrhu zákonnej zástupkyne oprávnených. Súdny exekútor je preto povinný vrátiť okresnému súdu celý preddavok, a preto nebol dôvod, aby sa okresný súd zaoberal priznaným preddavkom v napadnutom uznesení a aby ho zohľadnil pri rozhodovaní o trovách exekúcie súdnemu exekútorovi.

32. Sťažovateľ ďalej vytýka okresnému súdu, že v rozhodnutí o zastavení exekúcie neaplikoval § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, t. j. že nezaviazal na platenie náhrady trov exekúcie oprávnených zastúpených zákonnou zástupkyňou, keďže zavinili zastavenie predmetnej exekúcie. Ústavný súd konštatuje, že súdom aplikovaný § 203 Exekučného poriadku obsahuje tri výnimky zo všeobecného pravidla, že trovy exekúcie platí povinný (§ 197 ods. 1 Exekučného poriadku). Z § 203 ods. 1 Exekučného poriadku nevyplýva pre exekučný súd povinnosť zaviazat' oprávneného na zaplatenie trov exekúcie súdnemu exekútorovi v prípade, keď zavinil zastavenie exekúcie (napr. podaním návrhu na jej zastavenie), ale iba fakultatívna možnosť. Je preto voľne na úvahe okresného súdu, či po posúdení všetkých okolností, za ktorých sa zastavila exekúcia, zaviazá na zaplatenie náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi oprávneného podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku alebo povinného podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku.

33. Ústavný súd poznamenáva, že predmetom exekúcie bolo vymáhanie výživného z dôvodu, že povinný neplnil povinnosť vyplývajúcu mu z exekučného titulu. Dôvodom na neskoršie podanie návrhu na zastavenie exekúcie bola skutočnosť, že povinný túto povinnosť neskôr začal dobrovoľne plniť. Z uvedeného vyplýva, že prvotným dôvodom na podanie návrhu na vykonanie exekúcie, rovnako aj návrhu na zastavenie exekúcie bolo

správanie povinného. Aj podľa názoru ústavného súdu bolo preto spravodlivé, že povinný bol zaviazaný na platenie náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi.

34. Ústavný súd preskúmal sťažovateľom napadnuté uznesenie okresného súdu a nezistil taký výklad alebo aplikáciu Exekučného poriadku, ktoré by sa vyznačovali arbitrárnosťou alebo svojvôľou okresného súdu a ktoré by zároveň dosahovali intenzitu spôsobilú zasiahnuť do práv sťažovateľa označených v bode 1. Ústavný súd pritom vychádzal aj zo svojej stabilnej judikatúry, v zmysle ktorej je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony; pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležité zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

35. Sťažovateľ napokon dával do súvisu zásah do svojich práv aj s tým, že o jeho nároku na náhradu trov exekúcie nerozhodoval vyšší súdny úradník, ale priamo sudca, v čom videl porušenie princípu dvojinštančnosti konania.

36. Ústavný súd v tomto kontexte uvádza, že podľa § 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2 zákona č. 549/2003 Z. z. o súdnych úradníkoch v znení neskorších predpisov v civilnom procese vyšší súdny úradník koná a rozhoduje na základe poverenia sudcu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu okrem schválenia príklepu súdom. Vyšší súdny úradník nemôže vydať rozhodnutie, proti ktorému zákon pripúšťa odvolanie. Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že podľa § 57 ods. 1 písm. c) v spojení s § 58 ods. 5 Exekučného poriadku nie je prípustné odvolanie, ak okresný súd zastaví exekúciu na návrh oprávneného.

37. Ústavný súd musí prisvedčiť sťažovateľovi, že ak by o trovách exekúcie rozhodol vyšší súdny úradník, mal by sťažovateľ možnosť podať proti jeho rozhodnutiu sťažnosť podľa § 239 ods. 1 CSP, o ktorej by rozhodoval sudca.

38. Aj pre prípad, že okresný súd pri rozhodovaní o trovách exekúcie nebol správne obsadený, je potrebné zdôrazniť, že nie každé porušenie zákona orgánom verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom

prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (napr. IV. ÚS 104/2012, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012, I. ÚS 317/2019). Ústavný súd totiž posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06) a ústavnej sťažnosti vyhovie zásadne iba vtedy, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Inými slovami, ústavný súd nevyhovie ústavnej sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou zaručeného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011).

39. V tejto súvislosti možno poukázať aj na § 262 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Ústavný súd v uznesení č. k. PL. ÚS 10/2019-11 z 30. januára 2019 uviedol, že toto ustanovenie nemožno vykladať príliš formalisticky. Nemožno totiž *a priori* vylúčiť, že by o výške náhrady trov konania nemohol rozhodnúť aj sudca. Môže to vyplývať napríklad z personálneho obsadenia okresného súdu, keď na súde nebude pôsobiť žiadny vyšší súdny úradník, alebo v prípade, že sa poverenie na rozhodovanie o výške náhrady trov konkrétnemu vyššiemu súdnemu úradníkovi neuvedie do rozvrhu práce. Napriek kogentnosti ustanovenia § 262 ods. 2 CSP takéto rozhodnutie sudcu spĺňa všetky atribúty súdneho rozhodnutia. Problém by mohol vzniknúť len v tom, že proti rozhodnutiu sudcu o výške náhrady trov konania by nebolo prípustné odvolanie (§ 357 CSP *a contrario*), avšak z ústavnoprávneho hľadiska súdne konanie nie je povinne dvojinštančné s výnimkou vecí trestných, u ktorých táto požiadavka vyplýva z čl. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Ako je už uvedené, ani čl. 6 dohovoru samotné právo na odvolanie na súde vyššej inštancie negarantuje a dvojinštančnosť, ako to vyplýva aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. Le Compte, Van Leuven a De Meyere proti Belgicku z 23. 6. 1981, Adolf proti Rakúsku z 26. 3. 1982,

Feldbrugge proti Holandsku z 29. 5. 1986)], nie je všeobecnou zásadou civilného súdneho konania.

40. Zároveň ústavný súd poznamenáva, že okrem čl. 13 dohovoru, ktorý nevyžaduje konkrétnu podobu účinného prostriedku nápravy, aj čl. 6 dohovoru prioritne chráni právo na prístup k súdu (rozsudok ESLP vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu z 21. 2. 1975, sťažnosť č. 4451/70, § 35), ale negarantuje právo na odvolanie na súde vyššej inštancie ako také a nezaručuje ani nejaký osobitný druh odvolania alebo spôsob vybavovania odvolaní (rozsudok ESLP vo veci Monnell a Morris proti Spojenému kráľovstvu z 2. 3. 1987, sťažnosť č. 9562/81 a č. 9818/82, § 56; PL. ÚS 10/2019).

41. Keďže ústavný súd posúdil rozhodnutie sudcu okresného súdu, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, ako spĺňajúce ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, ktoré nie je poznačené svojvôľou alebo arbitrárnosťou, dospel k záveru, že porušenie procesných predpisov v podobe nesprávneho obsadenia súdu, keď namiesto vyššieho súdneho úradníka rozhodoval sudca okresného súdu, nedosiahlo takú intenzitu, ktorá by mohla mať ústavnoprávny rozmer alebo by bola spôsobilá relevantným spôsobom zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

42. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.B K namietanému porušeniu základného práva na prejednanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy napadnutým postupom okresného súdu

43. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1

dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

44. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

45. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou ESLP (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

46. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

47. Zo súdneho spisu sp. zn. 17 Er 5171/2014, ktorý bol vyžiadaný, ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 16. marca 2020. Ústavná sťažnosť sťažovateľa napádajúca postup okresného súdu v predmetnej exekúcii bola ústavnému súdu doručená 11. mája 2020, teda zjavne po tom, keď okresný súd právoplatne rozhodol o zastavení predmetnej exekúcie vrátane trov exekúcie.

48. Sťažovateľ sa teda domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v predmetnej exekúcii namietané porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy už netrvá, a teda bola odstránená jeho právna neistota. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti tiež odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.C K namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, práva na majetok podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu a základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy

49. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uviedol, že okresný súd tým, že pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie nezohľadnil priznaný preddavok a nezaviazal oprávnených k náhrade trov exekúcie, porušil jeho vlastnícke právo. Sťažovateľ preto namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

50. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva záver, že zásadne neprichádza do úvahy, aby bol všeobecný súd sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavno-procesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (napr. II. ÚS 71/07, III. ÚS 26/08). Táto súvzťažnosť vyplýva z previazanosti posúdenia ústavnej udržateľnosti napadnutého rozhodnutia všeobecného súdu s predmetom jeho rozhodovania, ktorým bolo majetkové právo.

51. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením okresného súdu a porušením základného práva sťažovateľa upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z toho vyplýva, že tu niet takého konania označeného porušovateľa, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 20 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

52. Napokon vo vzťahu k sťažovateľom označenému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 4 ústavy je potrebné uviesť, že sám sťažovateľ neuviedol žiadne podrobnejšie dôvody. Ústavný súd musí konštatovať, že medzi týmto ustanovením, ktoré upravuje podmienky vyvlastnenia alebo núteného obmedzenia vlastníckeho práva, a napadnutým postupom a napadnutým uznesením okresného súdu o náhrade trov exekúcie neexistuje žiadna príčinná súvislosť.

53. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd odmietol aj túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

54. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu